

EXEKUTORSKÁ KOMORA ČR

Na Pankráci 1062/58, 140 00 Praha 4
IČO: 709 40 517 DIČ: CZ - 709 40 517 č.ú. 27-85 77 11 02 27/0100
tel. 210 311 000, e-mail: paha@ekcr.cz, www.ekcr.cz

Výkladové stanovisko Právní a legislativní komise Exekutorské komory ČR k vybraným aspektům aplikace právní úpravy týkající se tzv. „zastavování marných bagatelek“

Upozornění: Níže uvedený výklad má jen doporučující charakter. Vzhledem k nejednoznačnosti úpravy si lze představit i jiné způsoby výkladu, které a priori nelze považovat za zjevně excesivní.

Verze ke dni: 31.01.2022

1. Časová působnost

Účinnost bodů 18 až 24 zákona č. 286/2021 Sb. nastává k 1.1.2022.

Úprava se použije v pro konkrétní exekuce v případě, že:

- řízení je pravomocné (*UsnEX je v PM, resp. je řízení po DPE*) a pravomocnost **nastala 31.12.2018 a dříve**
- **ke dni pravomocnosti** byla předmětem exekuce pohledávka oprávněného 1 500 Kč a méně (bez příslušenství)
- v řízení nebylo nic vymoženo **od 1.1.2019 do 1.1.2022**. Jako vymožené plnění je třeba posuzovat i platby k rukám oprávněného za běhu exekučního řízení, pokud o nich exekutor ví.

Na řízení **spojená** ke společnému řízení (*ex lege* či *rozhodnutím*) se hledí, jako by ke spojení řízení ke společnému řízení nedošlo, tzn. u každého „subřízení“ je třeba shora uvedené podmínky zkoumat zvlášť. Za zastavení každého „subřízení“ pak náleží oprávněnému a exekutorovi náhrada zvlášť.

2. „nepřevyšující částku 1.500,- Kč bez příslušenství“

Jak bylo uvedeno v bodě 1. Výši pohledávky OPR je nutné zkoumat ke dni pravomocnosti. Aktuální výše vymáhané pohledávky je nerozhodná.

Př. 1. Exekuce zahájena k vymožení jistiny 10 000 Kč. DPE nastala k 1.1.2018. Povinný podal po DPE návrh na částečné zastavení exekuce pro jistinu ve výši 9 000 Kč. Právní moc usnesení o částečném zastavení exekuce nastala k 20.4.2019. Po celou dobu vedena exekuce zcela marně pro 1 000 Kč na

jistině. => **nebude se aplikovat**, neboť ke dni pravomocnosti (1.1.2018) bylo vymáháno 10 000 Kč na jistině.

Př. 2 Exekuce zahájena 2016 pro 2 000 Kč na jistině. Před DPE uhrazeno na jistinu 600 Kč. Ke dni DPE tedy vymáháno 1 400 Kč na jistině. Poté již nic neuhrazeno. => **bude se aplikovat**

*Př. 3 Exekuce zahájena 1/2016 pro 1 300 Kč na jistině. Poté zahájena 2/2016 exekuce pro 1 100 Kč. Obě exekuce DPE k 1.1.2018, ke dni DPE tedy vymáháno na jistině 2 400 Kč => **bude se aplikovat**, protože se na spojená řízení hledí, jako by nebyla spojena.*

3. exekutor pověřen pouze k vymožení „příslušenství“

Pakliže byl exekutor pověřen pouze k vymožení příslušenství (např. náklady nalézacího řízení), na místě za „pohledávku bez příslušenství“ považovat toto příslušenství (zákon na rozdíl od ustanovení o ML nehovoří o „jistině“).

Jinými slovy – pakliže jistina (*od pověření exekutora*) vůbec nebyla předmětem exekuce je třeba za „pohledávku bez příslušenství“ považovat částku, která v exekuci figuruje v pozici „jistiny“ (*odhlédnuto od hmotněprávních poměrů*), tj. která byla oprávněným požadována k vymožení jako samostatný nárok (je pohledávkou, která se stala předmětem řízení; její příslušenství představují náklady oprávněného v exekuci). Obdobně jako se činí např. pro účely určení tarifní hodnoty pro výpočet odměny advokáta.

Pro určení „předmětu exekuce“, jsou-li vymáhány samostatně dva typy příslušenství (např. úroky z prodlení a náklady nalézacího řízení) lze:

- na místě sečíst nároky (postavené sobě naroveň), nebo
- podpůrně vyjít z hmotněprávních pravidel, které jednotlivé nároky prioritizují (např. § 1932 OZ) – byť pro jiné účely.

Pokud ale byl exekutor soudem pověřen i k vymožení jistiny a příslušenství, ale ke dni pravomocnosti již jistina předmětem exekuce nebyla (zastavení exekuce, úhrada atp.), pak je třeba na takovou exekuci hledět, jako by byla vymáhána jistina ve výši 0 Kč. Pakliže OPR chce v takovém případě vést exekuci dál (např. částka na příslušenství je nepoměrně větší), musí složit předepsanou zálohu.

4. exekutor pověřen k vymožení více samostatných nároků přiznaných jedním exekučním titulem

Pakliže byl exekutor pověřen k vedení exekuce k vymožení více samostatných nároků, z nichž všechny byly přiznány jedním exekučním titulem, musel by soudní exekutor k rozklíčování jednotlivých nároků jít do nalézacího, což by bylo v rozporu se zásadou (být postupně erodující) oddělenosti nalézacího a vykonávacího řízení. Exekutor by musel „vystoupit“ z věřitelem vymezeného procesního rámce, k čemuž nemá dle názoru komise pravomoc.

Např. exekuce je vedena k vymožení jistiny 800 Kč a smluvní pokuty ve výši 800 Kč přiznané jedním exekučním titulem jako jeden nárok. Předmětem exekuce je v takovém případě vymožení částky 1 600 Kč s příslušenstvím.

Paradoxně, pakliže by OPR jednotlivé samostatné nároky dle exekučního titulu dal k vymáhání různým exekutorům či stejnému ale ve dvou různých nárocích a došlo ke spojení exekuce, pak se ke spojení přihlížet nebude. Tzn., v obou případech se exekuce zastaví. To stejné by platilo v případě, že by jeden ze dvou samostatných nároků byl do dne pravomocnosti exekuce vyloučen k samostatnému řízení.

5. exekutor pověřen k vymožení více samostatných nároků přiznaných více exekučními tituly

Pakliže byl exekutor pověřen k vedení exekuce k vymožení více samostatných nároků, z nichž každý z nich byl přiznan jiným exekučním titulem, vzniká výkladový problém, zda předmětem exekuce v tomto případě je součet těchto samostatných nároků anebo je na místě (stejně jako v případě ex lege či rozhodnutím spojených exekucí) na každý samostatný nárok pohlížet zvlášť.

Např. penále + pojistné, hlavní dluh + smluvní pokuta atp.

Gramatický výklad vede spíše k tomu, že stejně jako v bodu 4., by se samostatné nároky z jednotlivých exekučních návrhů měly sečíst.

Pakliže ale přijmeme (*nutno dodat, že nikde explicitně nevyjádřenou*) tezi, že cílem normy je zastavit co nejvíce exekucí vedených k vymožení bagatelní pohledávky (nikoliv jen „bagatelní“ exekuce), čemuž napovídá explicitní zakotvení, že se ke spojení exekucí nepřihlíží, nejeví se jako excesivní takový výklad, že se nepřihlíží ani ke spojení exekučních titulů do jednoho exekučního návrhu, neboť jde o čistě procesní důsledek postupu věřitele, který nijak nenabourává zásadu oddělenosti nalézacího a vykonávacího řízení. Jinými slovy nepřihlíží-li se ke spojení věcí ke společnému řízení, ke kterému došlo po zahájení řízení, nepřihlíží se ani ke spojení řízení, ke kterému přistoupil oprávněný rovnou. Je třeba (*opakovaně*) zdůraznit, že tento druhý výklad nijak nevyplývá z textu právního předpisu a opírá se spíše o zjevnou společensko-politickou poptávku, která ovšem nenalezla odraz v explicitně vyjádřené normě. Při úvaze o aplikaci tohoto extenzivního výkladu je též nutné mít na zřeteli dopady do státního rozpočtu jak co do nákladů přiznávaných exekutorům, tak i náhrad přiznávaných oprávněným. Příliš benevolentní přiznávání obojího se může obrátit proti exekutorům, např. ze strany finanční správy.

Podpůrně pro extenzivní výklad lze využít srovnání se situací, která nastane k 1.1.2023 při aplikaci nového § 55 odst. 7 a násl. EŘ. Oprávněný, který je procesně zodpovědnější a vymáhání všech exekučních titulů navrhuje jedním exekučním návrhem, bude v návaznosti ustanovení § 55 odst. 7 vyzván ke složení zálohy s tím důsledkem, že se mu exekuce jinak zastaví a nedostane žádnou slevu na dani. Zatímco oprávněný méně procesně zodpovědný, který tituly rozděluje do více návrhů, dostane možnost v rámci „zastavování bagatelních exekucí“ inkasovat slevu na dani. Lze proto připustit, že při hledání zdravé rovnováhy mezi jednotlivými typy věřitelů může být spravedlivý výklad, že se výše pohledávky bez příslušenství zkoumá pro každý exekuční titul zvlášť.

Není zcela jasné, proč zákonodárce prostřednictvím komentované normy určil jako selektivní kritérium pohledávky oprávněného nepřevyšující částku 1 500 Kč bez příslušenství. Je jím však založeno zjevně nerovné postavení mezi účastníky řízení. Navíc souběh komentované normy a zastavení exekuce podle § 55 odst. 7 ex. ř. může pro futuro zakládat zvýšenou míru právní nejistoty a riziko sporů (jak naznačeno i shora). „Vrstvená“ legislativa v otázce podmínek k zastavení exekuce postrádá jakýkoliv jasný směr do budoucna a z celkového pohledu exekučního řízení je velmi nekonceptní. Je nutné vyslovit i názor, že v oblasti

exekučního práva by dočasné (termínované) právní normy měly být využívány podstatně úsporněji.

V případě upřednostnění výkladu, že je možné „předmět exekuce“ posuzovat zvlášť dle jednotlivých exekučních titulů, je pak na místě se zabírat tím, zda exekutorovi za případné zastavení exekuce v důsledku zastavení exekuce po „díličích předmětech exekuce“ náleží odpovídající počet náhrad nákladů exekuce či pouze jedna náhrada, kterou nelze odpovědět obecně, ale je nutné vždy přihlídnout ke konkrétním okolnostem případu. V každém případě musí exekutor, pokud upřednostní tento výklad, být v tomto výkladu konzistentní ve všech aspektech svého postupu a rozhodování.

Právní a legislativní komise má za to, že ani jeden z podvýkladů není excesivní. Použití výkladu, který exekutorovi přiznává počet náhrad dle počtu samostatných nároků v různých exekučních titulech, by nicméně v žádném případě nemělo vést k nepřiměřeným důsledkům (např., že by celkové náhrady výrazně převýšily celkové náklady exekuce, které by jinak exekutor býval mohl získat, pokud by celé exekučně vymáhané plnění vymohl). Současně je třeba dbát omezení dle bodu 23. (maximální pět náhrad za „téhož povinného“).

Byť lze pro striktní i extenzivní výklad nalézt řadu silných argumentů, PaL komise se většinou kloní k výkladu gramatickému.

6. "nebylo nic vymoženo" (bod 18) vs. bod 21 - bylo-li na jistinu pohledávky v řízení před zastavením exekuce něčeho vymoženo.

V případě, že v řízení, které splňuje shora uvedené podmínky, dojde od 1. ledna 2022 k vymožení jakékoliv částky (na jakýkoliv nárok OPR či exekutora; k rukám exekutora či OPR), nic to nemění na aplikaci přechodných ustanovení. I v takovém případě by měla být exekuce zastavena, ledaže OPR složí zálohu.

Pojem jistina v bodě 21. je použit relativně neorganicky. Účelem bodu 21. je toliko zajistit, aby oprávněný „dostal maximálně 450 Kč“, přičemž je třeba zohlednit částku vymoženou po 1. lednu 2022. Viz bod 8.

7. Vzorec výpočtu náhrady pro OPR

Pakliže ve spise není žádná úhrada, činí náhrada pro OPR 30% vymáhané pohledávky bez příslušenství (tj. maximálně 450 Kč).

Pakliže byla ve spise vymožena a vyplacena OPR částka na „pohledávku bez příslušenství“, pak je třeba tuto částku odečíst od náhrady. Jinými slovy – pokud byla a oprávněnému vyplacena částka převyšující 30% „pohledávky bez příslušenství“, činí náhrada 0 Kč.

8. Exekutor identifikuje řízení, které mělo být zastaveno (resp. OPR vyzván ke složení zálohy) až po 31.3.2022

K takové situaci jistě může dojít – např. spojené exekuce atp.

Pozdní identifikace řízení zralého na zastavení se nemůže nijak dotknout práva OPR na náhradu či práva povinného na zastavení exekuce. Tříměsíční zákonnou lhůtu je třeba považovat za lhůtu pořádkovou.

Exekutor v takovém případě bez zbytečného odkladu vyzve OPR ke složení zálohy a pokračuje jako by k uplynutí lhůty nedošlo.

9. Paušální náhrada nákladů

Činí částku 1.050,- Kč v případech, kdy je exekutor plátcem DPH se připočítává příslušná částka daně.

Náhrada nákladů náleží soudnímu exekutorovi za každé jednotlivé zastavené řízení, kdy vzhledem k poslední větě ustanovení bodu 18 se na spojené řízení hledí, jako kdyby ke spojení nikdy nedošlo (k situaci, kdy ke spojení dojde již při podání exekučního návrhu, viz bod 4.).

Náhrada nákladů soudnímu exekutorovi náleží nejvíce v 5 exekucích vedených proti stejnému povinnému (tzv. „na rodné číslo“).

Povinnému není možné uložit jakékoliv další náklady exekuce.

10. Zánik vymáhané pohledávky

Vymáhaná pohledávka dle ustanovení bodu 24 zaniká v rozsahu, ve kterém byla oprávněnému přiznána náhrada podle bodu 21. Ve zbytku se pak pohledávka stává naturální obligací a není možné ji uplatit před soudem ani jiným orgánem.

13. Hromadné vyjádření oprávněného

V případě, že oprávněný sdělí soudnímu exekutorovi k množině řízení, že

- ani nechce být vyzván ke složení zálohy, protože nic hradit nehodlá a souhlasí se zastavením všech exekucí,
- vyjadřuje souhlas se zastavením všech exekucí, protože zálohy hradit OPR nehodlá.

Pokud oprávněný vědom si jím vedené exekuce, na niž norma dopadá, sdělí své stanovisko ještě před tím, než je vyzván, tak k němu exekutor přihlédně. Soudní exekutor může přistoupit k zastavení všech exekucí, ke kterým oprávněný toto vyjádření učinil po uplynutí 30 dnů od doručení přípisu OPR (k založení do rejstříku SPR či jiné obdobné evidence).

Je nicméně v rozhodnutí potřeba precizně odlišit, že se jedná o zastavení exekuce podle přechodných ustanovení, nikoliv na základě návrhu/souhlasu oprávněného [§ 268 odst. 1 písm. c) OSŘ, § 55 odst. 3 nebo 4 EŘ]

14. Lhůta ke složení zálohy - prodloužení/nedodržení

Na žádost OPR není možné lhůtu ke složení zálohy prodloužit (jde o zákonnou lhůtu), stejně tak není s ohledem na ustanovení § 35 odst. 5 exekučního řádu možné prominutí zmeškání této lhůty.

Lhůta ke složení zálohy je zákonná lhůta, jejíž charakter (pořádková/propadná) neplyne přímo z předpisu a je nutné k její povaze dojít výkladem.

Ustanovení upravující lhůty propadné určují s jejich uplynutím konkrétní právní důsledek, který je zpravidla vyjádřen slovy, že po uplynutí těchto lhůt již nelze něco nadále vykonat či činit, či naopak, že pouze do uplynutí lhůty něco činit lze (NSS 1 As 31/2014 - 27)

Zákon říká "Složí-li oprávněný zálohu na náklady exekuce podle věty první <pozn. nikoliv "ve lhůtě podle věty první">, soud po dobu 3 let od složení zálohy na náklady exekuce nerozhodne o zastavení exekuce pro nemajetnost bez návrhu". Následek není striktně vázán na složení zálohy do 30 dnů, ale na složení zálohy.

Dojde-li tedy ke složení zálohy před vydáním usnesení o zastavení exekuce, exekutor exekuci nezastaví. Dojde-li ke složení během odvolací lhůty společně s podaným odvoláním, postoupí exekutor věc odvolacímu soudu k rozhodnutí.

13. Výroky

I. Výrok o zastavení exekuce.

II. Oprávněnému se podle bodu 21. čl. IV zákona č. 286/2021 Sb. přiznává náhrada při zastavení exekuce ve výši XY Kč.

III. Soudnímu exekutorovi se podle bodu 22. čl. IV zákona č. 286/2021 Sb. přiznává paušální náhrada nákladů exekuce ve výši 1 050 Kč/1 271 Kč k proplacení prostřednictvím <Česká republika - označení exekučního soudu>.

⇒ *v takovém případě se usnesení doručuje soudu až po právní moci s žádostí o proplacení.*

Alternativa:

III. Soudnímu exekutorovi se podle bodu 22. čl. IV zákona č. 286/2021 Sb. přiznává paušální náhrada nákladů exekuce ve výši 1 050 Kč/1 271 Kč. Tuto paušální náhradu je soudnímu exekutorovi povinen uhradit <Česká republika - označení exekučního soudu> ve lhůtě tří měsíců od právní moci tohoto usnesení.

⇒ *v takovém případě se usnesení doručuje soudu jako účastníku řízení, jeho doručení je podmínkou vykonatelnosti/právní moci...soud má právo podat opravné prostředky...z taktických důvodů je třeba soudu dát dostatečnou lhůtu k plnění*

Alternativní výrok je z pohledu procesních pravidel „správnější“, odpovídá požadavku na materiální i formální vykonatelnost rozhodnutí atp. Deklaratorní výrok de facto kopíruje text zákona, místo aby jej konkretizoval pro určité řízení, odpovídá ale požadavkům soudů na co nejméně náročné vyřizování na jejich straně .

U šesté a další exekuce téhož povinného:

III. Soudnímu exekutorovi se podle bodu 23. čl. IV zákona č. 286/2021 Sb. nepřiznává paušální náhrada nákladů exekuce.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o zastavení exekuce.

Pokud již dříve byly na základě PÚNE vymoženy náklady oprávněného a náklady exekuce, pak je vhodné v usnesení o zastavení exekuce rozhodnout opětovně o těchto nákladech a to určujícím výrokem (neboť již byly vymoženy a vyplaceny). Dtto platí v případě, že náklady byly vymoženy, ale nebylo o nich pravomocně rozhodnuto.

Závěrem:

Jako další zdroj informací k tématu lze doporučit také veřejně dostupný úryvek z připravovaného komentáře:

Exekční řád: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-2-11]. ASPI_ID KO120_p12001CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

<https://www.aspi.cz/products/lawText/13/195/1/2>